

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз ОК 37/2019
19.02.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Милунке Цветковић, Радослава Петровића и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Предрага Мартиновића и др, због кривичног дела примање мита из члана 367. став 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног Предрага Мартиновића, адвоката Драгана Пашића, адвоката Здравка Крстића и Новице Здравковића, адвоката Милуна Драгутиновића и адвоката Живојина Јокановића, браниоца окривљеног АА, адвоката Љубодрага Вуковића и браниоца окривљеног ББ, адвоката Николе Станојевића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење К.По1 бр.195/10 од 12.07.2018.године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1-По1 8/19 од 13.09.2019.године и захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ, адвоката Драгана Пашића, поднетом против правноснажне пресуде Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1-По1 8/19 од 13.09.2019.године, у седници већа одржаној дана 19.02.2020.године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног Предрага Мартиновића, адвоката Драгана Пашића, Здравка Крстића и Новице Здравковића, поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење К.По1 бр.195/10 од 12.07.2018.године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1-По1 8/19 од 13.09.2019.године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, а тако и у целости захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ, адвоката Драгана Пашића поднет против правноснажне пресуде Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1-По1 8/19 од 13.09.2019.године, док се у преосталом делу захтеви бранилаца окривљеног Предрага Мартиновића, адвоката Драгана Пашића, Здравка Крстића и Новице Здравковића **ОДБАЦУЈУ**.

II ОДБАЦУЈУ СЕ захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног Предрага Мартиновића, адвоката Милуна Драгутиновића и Живојина Јокановића, браниоца окривљеног АА, адвоката Љубодрага Вуковића и браниоца окривљеног ББ, адвоката Николе Станојевића, поднети против правноснажних пресуда Вишег

суда у Београду, Посебно одељење К.По1 бр.195/10 од 12.07.2018.године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1-По1 8/19 од 13.09.2019.године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду, Посебно одељење К.По1 бр.195/10 од 12.07.2018.године, између осталих, оглашени су кривим окривљени Предраг Мартиновић, ВВ, АА и ББ и то окривљени Предраг Мартиновић због извршења кривичног дела примање мита из члана 367. став 1. КЗ, а окривљени ВВ, АА и ББ због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, па су окривљени осуђени и то окривљени Предраг Мартиновић на казну затвора у трајању од 3 (три) године у коју му се урачунава време проведено у притвору од 29.10.2008.године до 05.02.2010.године, окривљени ВВ и АА на казне затвора у трајању од по 2 (две) године, а окривљени ББ на казну затвора у трајању од 2 (две) године и 6 (шест) месеци, а у које казне се окривљенима ВВ и ББ урачунава време проведено у притвору од 29.10.2008.године до 20.11.2009.године.

Истом пресудом од окривљених је одузета имовинска корист прибављена извршењем кривичног дела и то од окривљеног ВВ у износу од 659.000,00 динара, од окривљеног АА у износу од 430.000,00 динара и од окривљеног ББ у износу од 300.000,00 динара. Од окривљеног Предрага Мартиновића је одузет поклон примљен извршењем кривичног дела примање мита из члана 367. став 1. КЗ и то износ од 10.000,00 динара и износ од 1.500 еура. Окривљени су обавезани да на име судског паушала плате суду износе од по 50.000,00 динара сваки окривљени у року од 30 дана од правноснажности пресуде, а обавезани су и да суду надокнаде трошкове кривичног поступка, о чијој висини ће бити одлучено накнадно посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1-По1 8/19 од 13.09.2019.године у ставу првом изреке одбијене су као неосноване жалбе Тужиоца за организовани криминал, браниоца окривљеног Предрага Мартиновића, адвоката Милуна Драгутиновића, бранилаца окривљеног ВВ, адвоката Драгана Пашића и адвоката Зорице Петронијевић-Гајић, браниоца окривљеног АА, адвоката Милуна Драгутиновића, браниоца окривљеног ББ, адвоката Николе Станојевића, браниоца окривљеног ГГ, адвоката Николе Станојевића, браниоца окривљеног ДД, адвоката Желька Сердара, окривљеног ДД лично, бранилаца окривљеног ЂЂ, адвоката Данице Спасић и адвоката Борислава Шушњара, браниоца окривљеног ЕЕ, адвоката Момира Кордића и браниоца окривљене ЖЖ, адвоката Оливере Перишић, па је у односу на окривљене Предрага Мартиновића, ВВ, АА, ББ, ГГ, ДД, ЂЂ, ЕЕ и ЖЖ пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење К.По1 бр.195/10 од 12.07.2018.године потврђена. У ставу другом изреке пресуде усвајањем жалбе Тужиоца за организовани криминал преиначена је пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење К.По1 бр.195/10 од 12.07.2018.године у погледу одлуке о казни окривљеном Милану Златановићу, тако што је Апелациони суд у Београду, Посебно одељење окривљеног Милана Златановића за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од 3

(три) године, док је жалба браниоца окривљеног Милана Златановића, адвоката Жељка Сердара одбијена као неоснована.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости су поднели:

- бранилац окривљеног Предрага Мартиновића, адвокат Драган Пашић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) и 2) ЗКП, те због повреде одредбе члана 33. став 4. Устава Републике Србије, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, те да укине побијане правноснажне пресуде у односу на окривљеног Предрага Мартиновића и предмет у том делу врати првостепеном суду на поновно суђење, пред потпуно измењеним већем или да преиначи другостепену пресуду доношењем ослобађајуће пресуде у односу на овог окривљеног, као и да на основу члана 488. став 3. ЗКП, с обзиром на садржај захтева, одреди да се извршење правноснажне пресуде одложи;

- браниоци окривљеног Предрага Мартиновића, адвокати Здравко Крстић и Новица Здравковић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) и 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји као основан поднети захтев, те да укине правноснажне пресуде Вишег суда у Београду, Посебно одељење К.По1 бр.195/10 од 12.07.2018.године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1-По1 8/19 од 13.09.2019.године и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање;

- бранилац окривљеног Предрага Мартиновића, адвокат Милун Драгутиновић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, те да укине пресуде Вишег суда у Београду, Посебно одељење К.По1 бр.195/10 од 12.07.2018.године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1-По1 8/19 од 13.09.2019.године и предмет врати на поновну одлуку првостепеном суду;

- бранилац окривљеног Предрага Мартиновића, адвокат Живојин Јокановић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи пресуду Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1-По1 8/19 од 13.09.2019.године и окривљеног ослободи од оптужбе или да укине пресуде нижестепених судова и предмет врати на поновни поступак и одлучивање, те да окривљеног и браниоца обавести о седници већа ради присуства и по потреби допунских објашњења захтева, као и да применом члана 488. став 3. ЗКП окривљеном одложи извршење казне до окончања поступка по поднетом захтеву;

- бранилац окривљеног АА, адвокат Љубодраг Вуковић, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 11), члана 438. став 2. тачка 1), 2) и 3) и члана 439. тачка 2) ЗКП, те због повреда одредаба чланова 18, 32, 33. и 34. Устава Републике Србије, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји као основан поднети захтев, те да укине пресуду Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1-По1 8/19 од 13.09.2019.године и предмет врати том суду на поновно одлучивање о изјављеним жалбама или да укине пресуде Вишег суда у Београду, Посебно одељење К.По1 бр.195/10 од 12.07.2018.године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1-По1 8/19 од 13.09.2019.године и наложи одржавање поновног суђења пред првостепеним судом;

- бранилац окривљеног ББ, адвокат Никола Станојевић, због повреда закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд на основу члана 492. ЗКП усвоји као основан поднети захтев, те да укине пресуде Вишег суда у Београду, Посебно одељење К.По1 бр.195/10 од 12.07.2018.године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1-По1 8/19 од 13.09.2019.године;

Против правноснажне другостепене пресуде захтев за заштиту законитости је поднео:

- бранилац окривљеног ВВ, адвокат Драган Пашић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, те да применом члана 420. став 2. ЗКП правно преквалификује кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ у кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ и преиначи побијану правноснажну пресуду тако што ће на основу члана 422. тачка 3) ЗКП према окривљеном ВВ одбити оптужбу за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, јер је за ово дело пре правноснажног окончања кривичног поступка наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења, као и да на основу члана 488. став 3. ЗКП, с обзиром на садржај захтева, одреди да се извршење правноснажне пресуде одложи.

Врховни касациони суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је по оцени навода изнетих у захтевима, уз примену члана 604. став 1. ЗКП („Службени гласник РС“ бр.72/11 од 28.09.2011.године који се у предметном кривичном поступку примењује од 15.01.2012.године) (у даљем тексту: ЗКП) којим је прописано да ће се законитост радњи предузетих пре почетка примене овог законика оцењивати по одредбама Законика о кривичном поступку („Службени лист СРЈ“ бр.70/01 и 68/02 и „Службени гласник РС“ бр.58/04, 85/05 - др. закон, 115/05, 49/07, 122/08, 20/09 - др. закон, 72/09 и 76/10) (у даљем тексту: раније важећи ЗКП), нашао:

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног Предрага Мартиновића, адвоката Драгана Пашића и адвоката Здравка Крстића и Новице Здравковића у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и у целости захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ су неосновани, док се у преосталом делу захтеви бранилаца окривљеног Предрага Мартиновића, адвоката Драгана Пашића и адвоката Здравка Крстића и Новице Здравковића, као и у целости захтеви бранилаца окривљеног

Предрага Мартиновића, адвоката Милуна Драгутиновића и адвоката Живојина Јокановића и бранилаца окривљених АА и ББ, одбацују.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног Предрага Мартиновића, адвокат Драган Пашић у поднетом захтеву истиче да су нижестепене пресуде у односу на окривљеног Предрага Мартиновића засноване на доказима на којима се по одредбама ЗКП не могу заснивати и то на транскриптима снимљене телефонске комуникације - телефонским разговорима снимљеним под шифрама „Морава 32 У“ и „Морава 10“, а које незаконите доказе је суд, с обзиром да исти сходно одредбама чланова 16. став 1. и 84. ЗКП не могу бити коришћени у кривичном поступку, требало да у складу са чланом 237. ЗКП издвоји из списка предмета, стави у посебан запечаћени омот и преда судији за претходни поступак до правноснажног окончања кривичног поступка, да би потом исти били уништени. Као разлог незаконитости транскрипата снимљене телефонске комуникације бранилац окривљеног наводи да како у конкретном случају не постоји наредба суда за прислушкивање телефона окривљеног Предрага Мартиновића, то се наведени транскрипти не могу користити као доказ у односу на окривљеног Предрага Мартиновића.

Поред тога и браниоци окривљеног Предрага Мартиновића, адвокати Здравко Крстић и Новица Здравковић, као разлог подношења захтева за заштиту законитости, наводе битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, истицањем да су нижестепене пресуде у односу на окривљеног Предрага Мартиновића засноване на доказу који је прибављен на незаконит начин и то на транскриптима снимљене телефонске комуникације између сведока сарадника ЗЗ и осуђеног ИИ. По ставу бранилаца овај доказ је као незаконит морао бити издвојен из списка предмета, обзиром да у конкретном случају не постоји наредба судије за претходни поступак за прислушкивање телефона окривљеног Предрага Мартиновића.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Предрага Мартиновића, адвоката Драгана Пашића и адвоката Здравка Крстића и Новице Здравковића се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани из следећих разлога:

Наиме, транскрипти снимљених телефонских разговора ЗЗ коме је у овом поступку дат статус сведока сарадника и осуђеног ИИ и тонски записи истих, које је суд извео као доказ на главном претресу читањем, односно њиховим репродуковањем, су настали као резултат законито спроведене мере надзор и снимање телефонских и других разговора или комуникација другим техничким средствима и оптичка снимања лица, а која мера је извршена на основу образложених наредби истражног судије Посебног одељења Окружног суда у Београду издатих за окривљеног ИИ и сведока сарадника, а тада окривљеног ЗЗ, за које у том тренутку постоје основи сумње да врше, између осталих, и кривично дело примање мита из члана 367. КЗ, а које наредбе су донете на писмени и образложени предлог Специјалног тужиоца ОЈТ у Београду, тако да наведени транскрипти по налажењу Врховног касационог суда и по начину прибављања и по својој садржини представљају законит доказ и на истима се може заснивати пресуда, па самим тим није морало бити донето решење о њиховом издвајању из

списа предмета. Наиме, мера надзор и снимање телефонских и других разговора или комуникација другим техничким средствима и оптичка снимања лица је извршена на законит начин и одређена у свему у складу са одредбама члана 232. став 1. Законика о кривичном поступку који је био на снази у време доношења наведених наредби и време спровођења према овим лицима мере одређене том наредбом („Службени лист СРЈ“ бр.70/01 и 68/02 и „Службени гласник РС“ бр.58/04, 85/05 - др. закон, 115/05, 49/07, 122/08, 20/09 - др. закон).

Поред тога, наведени транскрипти су у време њиховог извођења (главни претрес одржан дана 22.09.2011.године и дана 07.07.2016.године) изведени законито по одредбама Законика о кривичном поступку који се тада примењивао и то у односу на окривљеног Предрага Мартиновића по основу члана 504з став 5. у вези члана 504а став 5. раније важећег ЗКП (главни претрес од 22.09.2011.године), односно по одредби члана 164. у вези члана 162. став 1. тачка 2) ЗКП (главни претрес од 07.07.2016.године). Дакле, како, по оцени Врховног касационог суда, наведени транскрипти снимљених телефонских разговора и тонски записи истих представљају законито прибављене доказе на којима се пресуда може заснивати, то су из наведених разлога неосновани наводи бранилаца окривљеног Предрага Мартиновића, адвоката Драгана Пашића и адвоката Здравка Крстића и Новице Здравковића којима се указује да је извођењем ових доказа и заснивањем пресуде на истима учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Имајући у виду да се, и по оцени овога суда, наведени транскрипти снимљених телефонских разговора и тонски записи истих, сматрају законитим доказима на којима се пресуда може заснивати, то су сходно томе, по налажењу Врховног касационог суда, неосновани и наводи захтева браниоца окривљеног Предрага Мартиновића, адвоката Драгана Пашића у којима истиче да незаконите доказе представљају исказ сведока сарадника ЗЗ и споразуми о признању кривичног дела осуђених ИИ, ЈЈ и КК, јер су ови докази проистекли из, по ставу браниоца, незаконито прибављених транскрипата снимљене телефонске комуникације, па се по принципу „плодови отровног дрвета“ не могу користити као докази у кривичном поступку и на њима се не може заснивати пресуда.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Предрага Мартиновића, адвоката Драгана Пашића у којима истиче да суд није могао засновати побијану правноснажну пресуду на споразумима о признању кривичног дела осуђених ИИ, ЈЈ и КК и из разлога јер се наведени споразуми не могу користити као доказ у кривичном поступку у односу на лица која нису закључила такве споразуме, конкретно у односу на окривљеног Предрага Мартиновића, обзиром да споразум о признању кривичног дела представља један однос „inter partes“ и ни на који начин не сме утицати на друге окривљене против којих се води поступак поводом истог догађаја, јер окривљени споразумом о признању кривичног дела може и да лажно призна кривично дело, тј. да не говори истину, не сnoseћи при томе никакве последице.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног су неосновани из разлога јер у конкретном случају у овом кривичном поступку као доказ нису изведени споразуми о признању кривичног дела, па самим тим и

побијане пресуде нису засноване на истима (како то нетачно у захтеву наводи бранилац окривљеног), већ су као доказ у доказном поступку изведене пресуде које су донете на основу споразума о признању кривичног дела закључених између тужиоца и окривљених ИИ, ЈЈ и КК, а које пресуде су донете у законитом поступку од стране надлежног суда, а након оцене свих услова из члана 317. ЗКП којима се суд руководио приликом доношења наведених пресуда, при чему је правноснажна осуђујућа пресуда у односу на окривљеног Предрага Мартиновића углавном заснована на исказу сведока сарадника ЗЗ и транскриптима снимљене телефонске комуникације.

Одредбе чланова 405. и 406. ЗКП омогућавају суду да на главном претресу изведе доказе путем вршења увида или читања садржине писмена и снимака, односно записника о исказима. Упознавањем са садржином напред наведених правноснажних пресуда, суд је поступио у свему законито, сагласно наведеним процесним одредбама, те је извео дозвољен доказ упознавањем на главном претресу са садржином исправа - правноснажних пресуда донетих против других окривљених на основу споразума о признању кривичног дела. Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд налази да је првостепени суд у доказном поступку извео доказ на коме се по одредбама Законика о кривичном поступку пресуда може заснивати, те да стога ни у овом делу није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Осим тога, по оцени овога суда, неоснован је и захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ, адвоката Драгана Пашића у којем се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП учињену на штету окривљеног од стране другостепеног суда, истицањем да како је пре правноснажног окончања кривичног поступка наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења, а што је од стране браниоца окривљеног истицано и у жалби и на седници већа другостепеног суда, то је другостепени суд био у обавези да на основу члана 422. тачка 3) ЗКП преиначи првостепену пресуду и према окривљеном ВВ одбије оптужбу, а не да у односу на њега потврди првостепену пресуду. По ставу браниоца, како је у чињеничном опису кривичног дела утврђеном у изреци првостепене пресуде, а за које дело је окривљени ВВ оглашен кривим, наведено да је овај окривљени прибавио противправну имовинску корист за себе у износу од 659.119,00 динара, дакле у износу мањем од 1.500.000,00 динара, то је другостепени суд требало да, без мењања објективног идентитета оптужбе, изврши правну преквалификацију кривичног дела које се окривљеном ставља на терет и да његове радње правно квалификује као кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ, па како је за ово кривично дело запређена казна затвора у трајању од 6 месеци до 5 година, а окривљени је изреком пресуде оглашен кривим да је кривично дело извршио у периоду од фебруара до септембра месеца 2008.године, то је сходно члану 103. тачка 5) у вези члана 104. став 6. КЗ дана 01.10.2018.године наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења, а што је пре доношења другостепене пресуде дана 13.09.2019.године.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ су неосновани из разлога јер како из чињеничног описа кривичног дела утврђеног у изреци правноснажне пресуде јасно и недвосмислено произилази да се у описаним радњама окривљеног ВВ стичу сва законска субјективна и објективна

обележја квалификованог облика кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, а не квалификованог облика кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ како то у поднетом захтеву неосновано истиче бранилац окривљеног, а који у захтеву указује само на прибављање од стране овог окривљеног противправне имовинскоправне користи за себе, а не и за друге припаднике криминалне групе, то дакле у конкретном случају није наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења за кривично дело за које је окривљени ВВ оптужен и оглашен кривим. Наиме, како је код кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. КЗ инкриминисано прибављање противправне имовинске користи себи или(и) другом физичком или правном лицу, те како је изреком правноснажне пресуде утврђено да су поименично наведени окривљени, а међу којима је и окривљени ВВ, описаним радњама, заједно са правноснажно осуђеним лицима ближе наведеним у изреци (страна 36 став 2 првостепене пресуде), сведоком сарадником ЗЗ и сада покојним ЛЛ, као организована криминална група, на штету буџета Републике Србије прибавили себи, једни другима и другим припадницима криминалне групе имовинску корист у износу од 275.553.992,00 динара, дакле како је изреком правноснажне пресуде утврђено да вредност прибављене противправне имовинске користи себи и другима у конкретном случају прелази износ од 1.500.000,00 динара, то су по налажењу Врховног касационог суда у описаним радњама окривљеног ВВ остварена сва битна законска обележја кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ.

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног Предрага Мартиновића, адвоката Драгана Пашића и адвоката Здравка Крстића и Новице Здравковића су у преосталом делу одбачени, док су у целости одбачени захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног Предрага Мартиновића, адвоката Милуна Драгутиновића и адвоката Живојина Јокановића и бранилаца окривљених АА и ББ.

Наиме, бранилац окривљеног Предрага Мартиновића, адвокат Милун Драгутиновић у свом захтеву наводи да „искaz сведока сарадника ЗЗ“, „пресуда донета на основу споразума о признању кривичног дела у односу на окривљеног ИИ Спк По1 бр.45/13“ и „прислушкивани разговори између истих лица, без учешћа окривљеног“ представљају доказе који се не могу користити у кривичном поступку, а који наводи браниоца окривљеног би по налажењу овога суда представљали битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном. Међутим, бранилац окривљеног даље у образложењу захтева уопште не наводи у чему се конкретно састоји незаконитост наведених доказа и то самих по себи или према начину њиховог прибављања тј. супротно којим законским одредбама су исти прибављени, већ само наводи да ови докази нису релевантни за доказивање кривичног дела и кривице окривљеног Предрага Мартиновића, из разлога јер окривљени Предраг Мартиновић није оптужен за кривично дело организованог криминала у својству припадника организоване криминалне групе, те да у случају да је овај окривљени оптужен „индивидуално лично“ за предметно кривично дело, без укључивања у „групу“, а како је по мишљењу браниоца једино могао бити законито оптужен, то не би ни било законито основа за коришћење

наведених незаконитих доказних средстава у односу на овог окривљеног, а све како би се лакше доказала његова наводна кривица, чиме је по оцени браниоца повређено и право на одбрану окривљеног Предрага Мартиновића. Имајући у виду да свој став о незаконитости напред наведених доказа бранилац окривљеног изводи из сопственог закључка да окривљени Предраг Мартиновић није могао бити оптужен заједно са осталим окривљенима у овом предмету, нити је против њих могао бити вођен јединствени поступак, то, по налажењу Врховног касационог суда, бранилац окривљеног овим својим наводима не оспорава законитост наведених доказа, већ суштински указује на повреду одредбе члана 266. став 3. раније важећег ЗКП, односно повреду одредбе члана 332. став 3. сада важећег ЗКП („Службени гласник РС“ бр.72/11 од 28.09.2011.године који се у предметном кривичном поступку примењује од 15.01.2012.године), а због које повреде ЗКП-а подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца није дозвољено.

Поред тога, бранилац окривљеног Предрага Мартиновића, адвокат Живојин Јокановић као разлог подношења захтева за заштиту законитости само формално означава битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном, навођењем да се побијана осуђујућа пресуда заснива на доказима на којима се по одредбама ЗКП не може заснивати (неподобним доказима како их у захтеву назива бранилац окривљеног) и то на исказима ЗЗ, власника предузећа у чију корист је наводно извршена кажњива радња пропуштања утврђивања залиха сировина на стоваришту, а коме је тужилаштво дало статус сведока сарадника и осуђеног ИИ, организатора криминалне групе који је са тужилаштвом закључио споразум о признању кривичног дела, као и на пресретнутим телефонским разговорима између њих двојице. Међутим, бранилац даље у образложењу захтева не оспорава саму законитост ових доказа, јер не указује у чему се конкретно састоји њихова незаконитост, већ заправо само оспорава оцену суда о прихватљивости ових доказа и у вези са тим правилност утврђеног чињеничног стања, дајући сопствену оцену да наведене доказе није требало прихватити из разлога јер се ради о сведоцима без кредибилитета, обзиром да су они директни извршиоци кривичних дела и као такви не могу бити поуздани сведоци пошто имају мотив да себи обезбеде повољнији положај представљајући догађај на било чију штету, при чему тонско праћење - телефонски раговори између њих двојице нису ни у каквој вези са окривљеним Предрагом Мартиновићем, а средства која даваоци мита преко посредника дају за неко службено лице у преко 60% случајева не стижу до оног коме су намењена,

Како, дакле, из изнетих навода произилази да браниоци окривљеног Предрага Мартиновића, адвокати Милун Драгутиновић и Живојин Јокановић у поднетим захтевима за заштиту законитости, као разлог побијања правноснажних пресуда, само формално означавају повреду закона због које је подношење захтева дозвољено окривљеном, док суштински указују на разлоге због којих у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП није дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовим браниоцима због повреде закона и то адвокат Милун Драгутиновић указује на повреду одредбе члана 332. став 3. ЗКП, а адвокат Живојин Јокановић на погрешно утврђено чињенично стање и погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова, давањем сопствене оцене изведених доказа, то је Врховни касациони суд захтеве бранилаца окривљеног Предрага

Мартиновића, адвоката Милуна Драгутиновића и Живојина Јокановића у овом делу оценио недозвољеним.

Бранилац окривљеног Предрага Мартиновића, адвокат Драган Пашић у осталом делу захтева за заштиту законитости правноснажне пресуде побија због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, истицањем да је изрека првостепене пресуде у делу који се односи на окривљеног Предрага Мартиновића противречна сама себи, обзиром да се у том делу изреке пресуде најпре наводи да је сведок сарадник ЗЗ у више наврата предао окривљеном Предрагу Мартиновићу новац у укупном износу од 1.500 евра, да би затим у изреци било наведено да је окривљени Предраг Мартиновић примио у више наврата новац и то у износу од 10.000,00 динара, а потом и 1.500 евра.

Поред тога, браниоци окривљеног Предрага Мартиновића, адвокати Здравко Крстић и Новица Здравковић у осталом делу захтева за заштиту законитости, као разлог његовог подношења, наводе битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП. Осим тога, ови браниоци у образложењу захтева наводе и да из доказа изведених током поступка није на поуздан начин утврђено да је окривљени Предраг Мартиновић примио било какав новац од сведока сарадника ЗЗ и да је учинио кривично дело примање мита из члана 367. став 1. КЗ, јер из одбране окривљеног Предрага Мартиновића и исказа сведока ЈЉЈ и ММ које су, као инспекторке Пореске управе из ..., биле задужене да изврше контролу пословања у предузећу „НН“ у селу ..., произилази да је записник о пословању овог предузећа требало да сачине њих две, а не окривљени Предраг Мартиновић, те да је попис радила пописна комисија, да су у преподневним часовима у предузећу биле инспекторке, а у поподневним сатима је био окривљени који је био у обавези да након завршетка мерења печатом затвори објект, што је и учинио, а да између њих није било никакве примопредаје и није утврђено колико је отпадног метала евидентирано у преподневној, а колико у поподневној смени, а који наводи бранилаца окривљеног Предрага Мартиновића по налажењу овога суда представљају оспоравање и полемисање са чињеничним утврђењима у правноснажним одлукама и указивање на погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова.

Осим тога, бранилац окривљеног Предрага Мартиновића, адвокат Милун Драгутиновић у образложењу захтева наводи и да суд није дао ниједан аргументован разлог везано за оцену директног умишљаја овог окривљеног, већ је у образложењу пресуде навео само законски текст дефиниције директног умишљаја, те да није дао ни оцену свих изведених доказа, а посебно исказа сведока ЈЉЈ и ММ, као ни оцену веродостојности противречних доказа, већ је у образложењу пресуде навео само уопштене формулације и своје произвољне закључке, а који наводи браниоца окривљеног би по налажењу овога суда представљали битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Такође, бранилац окривљеног Предрага Мартиновића, адвокат Милун Драгутиновић у поднетом захтеву истиче и да како није поуздано и несумњиво утврђено којим радњама и на који начин је овај окривљени учинио кривично дело примање мита из члана 367. став 1. КЗ, нити је доказано постојање узрочне везе са

наводно насталом штетном последицом, то је суд, имајући у виду с једне стране јасне и истините исказе сведока ЉЉ и ММ, пореских инспекторки које су имале иста овлашћења и предузимале су исте службене радње као и окривљени, а из којих произилази да је у истој службеној ствари окривљени поступао идентично као и њих две, а са друге стране паушалан и неодређен исказ сведока сарадника ЗЗ, требало да реши у корист окривљеног Предрага Мартиновића и да га ослободи од оптужбе. Изнети наводи браниоца окривљеног по налажењу овога суда представљају оспоравање и полемисање са чињеничним утврђењима у правноснажним одлукама и указивање на погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова, давањем сопствене оцене изведених доказа која је потпуно другачија од оне дате у побијаним правноснажним пресудама.

Бранилац окривљеног Предрага Мартиновића, адвокат Живојин Јокановић у поднетом захтеву истиче и да током кривичног поступка није на несумњив начин доказано да је окривљени Предрага Мартиновић извршио кривично дело примање мита из члана 367. став 1. КЗ, обзиром да из изведених доказа произилази да је попис у коме је само пет календарских дана учествовао овај окривљени извршен на уобичајен и уредан начин и да је завршавањем коначне контроле утврђено да је стање по попису одговарало стварном стању на стоваришту, а који наводи браниоца окривљеног по налажењу Врховног касационог суда представљају оспоравање чињеничног стања утврђеног у правноснажним одлукама и указивање на погрешну оцену доказа дату од стране нижестепених судова.

Бранилац окривљеног АА као разлог подношења захтева за заштиту законитости наводи битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, истицањем да је изрека првостепене пресуде у делу који се односи на овог окривљеног неразумљива и нејасна и то у погледу начина на који је окривљени АА себи и другом прибавио противправну имовинску корист у износу од 11.926.328,97 динара, те на чију штету је то учинио, као и на који начин је купио и затим продао робу на „црно“. Поред тога, бранилац овог окривљеног у образложењу захтева наводи и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, истицањем да првостепена пресуда не садржи ваљано образложење у погледу тога које чињенице је суд утврдио у кривичном поступку, из којих разлога их узима као доказане или недоказане, из којих разлога није прихватио одбрану окривљеног и доказне предлоге одбране, те да суд није дао оцену веродостојности противречних доказа, као и разлоге којима се руководио при решавању правних питања и при доношењу одлуке о кривичној санкцији коју ће изрећи овом окривљеном, док другостепени суд у образложењу другостепене пресуде није дао ваљану оцену жалбених навода браниоца окривљеног и аргументоване разлоге због чега је одбио као неосновану жалбу браниоца окривљеног. Осим тога, бранилац окривљеног АА као разлог подношења захтева наводи и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП. Такође, бранилац овог окривљеног у образложењу захтева наводи и да током поступка није на несумњив начин утврђено да је окривљени АА као власник СР „ЊЊ“ искористио своја овлашћења и сачинио „неистините исправе“ о наводном промету робе и те исправе употребио у правном саобраћају, прибављајући тако себи противправну имовинску корист у укупном износу од неких 430.000,00 динара, обзиром да бројни материјални докази указују да је било стварног промета робе у количинама и вредностима које су ближе

исказане у рачунима-фактурама, те се наводи и да није поуздано доказано да је окривљени са пословног рачуна СР „ЊЊ“ подигао новац у готовом и предао на руке осуђеном ИИ и сведоку сараднику ЗЗ, а оспорава се и утврђење суда да је окривљени у време предузимања радњи које су му стављене на терет поступао као власник СР „ЊЊ“ из ...са одређеним овлашћењима, а који наводи браниоца окривљеног АА по налажењу овога суда представљају оспоравање и полемисање са чињеничним утврђењима у правноснажним одлукама и указивање на погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова.

Имајући у виду да из изнетих навода произилази да браниоци окривљеног Предрага Мартиновића, адвокат Драган Пашић и адвокат Милун Драгутиновић и бранилац окривљеног АА нижестепене пресуде побијају због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, браниоци окривљеног Предрага Мартиновића, адвокати Здравко Крстић и Новица Здравковић и бранилац окривљеног АА због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП, те бранилац окривљеног АА и због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, а браниоци окривљеног Предрага Мартиновића, адвокат Милун Драгутиновић, адвокати Здравко Крстић и Новица Здравковић и адвокат Живојин Јокановић и бранилац окривљеног АА и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне оцене доказа, а што не представљају законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљенима и њиховим браниоцима због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтеве свих бранилаца окривљеног Предрага Мартиновића и браниоца окривљеног АА у овом делу оценио недозвољеним.

Наводима бранилаца окривљеног Предрага Мартиновића - адвоката Здравка Крстића и Новице Здравковића којима ови браниоци образлажу став да исказ сведока сарадника ЗЗ представља незаконит доказ се, по налажењу Врховног касационог суда, не оспорава законитост овог доказа, јер се не истиче конкретан разлог његове незаконитости, већ се оспорава оцена суда о прихватљивости овог доказа и у вези са тим правилност утврђеног чињеничног стања, давањем сопствене оцене да исказ сведока сарадника ЗЗ није требало прихватити из разлога јер је он током поступка стално мењао свој исказ, а посебно у погледу новца, односно валуте у којој је исти дат окривљеном Предрагу Мартиновићу на име мита, због чега је по браниоцима суд морао да поклони веру одбрани окривљеног Предрага Мартиновића и исказима сведока ЉЉ и ММ, па је стога Врховни касациони суд захтев бранилаца окривљеног и у овом делу оценио недозвољеним.

Осим тога, као разлог подношења захтева за заштиту законитости бранилац окривљеног АА наводи и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, при чему бранилац окривљеног само формално означава повреду закона због које је подношење захтева дозвољено окривљеном, с тим што у образложењу захтева не наводи у чему се ова повреда закона тачно састоји, па је стога и овај разлог недозвољен.

Поред тога, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА је одбачен и у делу у коме је по налажењу Врховног касационог суда поднет због повреде закона која није од значаја за правилну или уједначену примену права.

Наиме, бранилац окривљеног АА указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у захтеву истиче да овај окривљени није могао бити оглашен кривим и осуђен за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. КЗ, јер Кривичним закоником који је важио у време извршења противправних радњи које су стављене на терет окривљеном (радње извршене у 2007. и 2008. години) није било прописано ово кривично дело, већ је исто у кривичноправно законодавство Републике Србије као ново кривично дело уведено тек Законом о изменама и допунама Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 121/12 од 24.12.2012.године, са ступањем на снагу дана 15.04.2013.године), при чему како по налажењу браниоца не постоји правни континуитет између тог кривичног дела и раније постојећег кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. КЗ, то стога суд није могао да у конкретном случају примени кривични закон ретроактивно, већ је сходно одредби члана 5. став 1 КЗ требало да у односу на радње окривљеног примени закон који је важио у време извршења кривичног дела.

Међутим, имајући у виду да је одредбом члана 486. став 2. ЗКП прописано да о захтеву за заштиту законитости који је поднет због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1.) Врховни касациони суд одлучује само ако сматра да је реч о питању од значаја за правилну или уједначену примену права, те имајући при томе у виду да се о правном питању да ли кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. КЗ („Службени гласник РС“, број 121/12 од 24.12.2012.године, са ступањем на снагу дана 15.04.2013.године) представља ново кривично дело или не, односно о постојању правног континуитета између кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. КЗ пре наведених измена закона и кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. КЗ, Врховни касациони суд већ изјаснио у својим ранијим пресудама Кзз 467/2014 од 19.06.2014.године, Кзз 384/2014 од 08.05.2014.године, Кзз 460/2014 од 21.05.2014.године, Кзз 795/15 од 24.09.2015.године и Кзз 551/15 од 02.07.2015.године (које пресуде су доступне лицима која за то имају правни интерес и значајне су за уједначену примену права), налазећи да се не ради о новом кривичном делу, већ да између горе наведених кривичних дела постоји правни континуитет, те одбијајући као неосноване захтеве за заштиту законитости бранилаца окривљених доношењем мериторне одлуке о питању од значаја за правилну примену права, то, по налажењу Врховног касационог суда, изнета повреда закона није од значаја за правилну или уједначену примену права, те није потребно поновно одлучивање о истом правном питању.

Осим тога, захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног Предрага Мартиновића, адвоката Драгана Пашића и адвоката Милуна Драгутиновића и браниоца окривљеног АА су одбачени и у делу у коме исти немају прописан садржај.

Наиме, бранилац окривљеног Предрага Мартиновића, адвокат Драган Пашић као разлог подношења захтева наводи повреду одредбе члана 33. став 4. Устава Републике Србије, а бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву истиче

да су окривљеном у поступку повређена права зајемчена одредбама члана 18, 32, 33. и 34. Устава Републике Србије. И бранилац окривљеног Предрага Мартиновића, адвокат Милун Драгутиновић у поднетом захтеву наводи да су од стране другостепеног суда учињене повреде одредбе члана 6. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода која окривљеном гарантује право на правично суђење у кривичном поступку и одредбе члана 2. став 1. додатног протокола број 7. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода којом се окривљеном гарантује право на жалбу у кривичним стварима, као и повреда одредбе члана 14. став 5. Међународног пакта о грађанским и политичким правима из 1966. године којом је прописано да свако ко је оглашен кривим за неко кривично дело има право да његову кривицу и осуду размотри виши суд у складу са законом.

Када се захтев за заштиту законитости подноси из разлога прописаних одредбом члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП, то се, према одредби члана 484. ЗКП, уз захтев мора доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људског права и слободе окривљеног или другог учесника у поступку, а које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима. Имајући у виду да у конкретном случају подносиоци захтева за заштиту законитости уз захтеве нису доставили одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, то је Врховни касациони суд нашао да у погледу ових повреда наведени захтеви за заштиту законитости немају прописан садржај, па је на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 3) ЗКП у овом делу захтеве одбацио.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ је одбачен као неблаговремен.

Наиме, одредбом члана 487. став 1. тачка 1) ЗКП прописано је да ће Врховни касациони суд у седници већа решењем одбацили захтев за заштиту законитости, ако није поднет у року из члана 485. став 3. и 4. ЗКП.

Одредбом члана 485. став 4. ЗКП прописано је да због повреда тог законика (члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4.) учињених у првостепеном и поступку пред апелационим судом, окривљени може поднети захтев за заштиту законитости у року од 30 дана од дана када му је достављена правноснажна одлука, под условом да је против те одлуке користио редовни правни лек. Овај рок важи и рачуна се исто и за браниоца окривљеног, обзиром на одредбу члана 71. тачка 5) ЗКП, којом су права браниоца ограничена правима окривљеног.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, те чињеницу да је окривљеном ББ, према повратници која се налази у списима предмета, пресуда Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1-По1 8/19 од 13.09.2019.године уредно достављена дана 31.10.2019.године, а да је његов бранилац - адвокат Никола Станојевић захтев за заштиту законитости поднео непосредно суду дана 05.12.2019.године, а што произилази из службеног печата Врховног касационог суда, дакле након протека рока од 30 дана који је прописан одредбом члана 485. став 4. ЗКП, то је Врховни касациони суд захтев за заштиту

законитости браниоца окривљеног ББ, адвоката Николе Станојевића одбацио као неблаговремен, јер је исти поднет након законом прописаног рока.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП на коју се неосновано указује захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног Предрага Мартиновића, адвоката Драгана Пашића и адвоката Здравка Крстића и Новице Здравковића, као и да другостепеном пресудом није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП на коју се неосновано указује захтевом браниоца окривљеног ВВ, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтеве бранилаца окривљеног Предрага Мартиновића, адвоката Драгана Пашића и адвоката Здравка Крстића и Новице Здравковића у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и у целости захтев браниоца окривљеног ВВ одбио као неосноване, док је у преосталом делу захтеве бранилаца окривљеног Предрага Мартиновића, адвоката Драгана Пашића и адвоката Здравка Крстића и Новице Здравковића, као и у целости захтеве бранилаца окривљеног Предрага Мартиновића, адвоката Милуна Драгутиновића и адвоката Живојина Јокановића, браниоца окривљеног АА, адвоката Љубодрага Вуковића и браниоца окривљеног ББ, адвоката Николе Станојевића одбацио и то захтеве бранилаца окривљеног Предрага Мартиновића, адвоката Драгана Пашића и адвоката Милуна Драгутиновића на основу одредаба члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП у вези чланова 484. и 485. став 4. ЗКП, захтеве браниоца окривљеног Предрага Мартиновића, адвоката Здравка Крстића и Новице Здравковића и адвоката Живојина Јокановића на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, захтев браниоца окривљеног АА на основу члана 487. став 1. тачка 2), 3) и 4) ЗКП у вези чланова 484, 485. став 4. и 486. став 2. ЗКП, а захтев браниоца окривљеног ББ на основу члана 487. став 1. тачка 1) у вези члана 485. став 4. ЗКП.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић